

Medisch Handboek

April 2015

Inleiding:

Mikadoschool is niet een school voor leerlingen met een medische achtergrond maar van oudsher een school voor zeer moeilijk lerende kinderen. Toch merken we in toenemende mate dat het belangrijk is om voor leerlingen die medische zorg nodig hebben die weliswaar soms uit eenvoudige handelingen bestaat maar soms ook intensiever kan zijn afspraken te maken. Deze afspraken rondom de zorg zijn vastgelegd in dit handboek dat gebaseerd is op het handboek van de Sint Maartenschool in Nijmegen. Deze school is een school voor o.a. langdurig zieke kinderen. Daarnaast hanteren we een hygiëne- en prikprotocol dat vastgesteld is voor OZG in 2013.

Hoofdstuk 1: Het verstrekken van medicijnen en medisch voorbehouden handelingen

1.1 Het kind wordt ziek op school:

Soms komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt het tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden.

In zijn algemeenheid is een leraar of onderwijsassistent niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet. De leerkracht zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?).

Ook wanneer een leraar of onderwijsassistent inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met de ouders. Jaarlijks wordt voor de start van het schooljaar aan ouders gevraagd om schriftelijk toestemming te geven voor het toedienen van een eenvoudig middel. *Zie hiervoor bijlage 1.*

Wanneer de ouders en contactpersonen van de leerling niet te bereiken zijn kan de leerkracht of onderwijsassistent besluiten om een eenvoudig middel toe te dienen indien hiervoor door de ouders schriftelijk toestemming is gegeven. Indien nodig vraagt de leerkracht of assistent om advies aan een collega. Zij kunnen besluiten of een bezoek aan een huis- of eerstehulparts nodig is.

Het blijft zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders maar enkele zaken waar op gelet moet worden zijn:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

1.2 Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, ritalin, of zepillen bij epilepsie. Ouders vragen dan aan de school of een leerkracht of onderwijsassistent deze middelen wil verstrekken. Het is van belang deze toestemming schriftelijk vast te leggen. **Zonder schriftelijke toestemming mag er geen medicatie gegeven worden aan leerlingen!**

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Daarom leggen we schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak, in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. Hiertoe dient het toestemmingsformulier uit bijlage 1.

In het protocol: 'Verstrekken van medicatie op verzoek' is vastgelegd op welke wijze gehandeld dient te worden indien een leerling medicatie nodig heeft. *Bijlage 1.*

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik.

1.3 Medische handelingen

Soms zullen ouders vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Wanneer het gaat om een nieuwe leerling neemt de intern begeleider contact op met een verpleegkundige van Kleur of Dichterbij. Dit geldt ook voor zittende leerlingen. Eerst wordt bekeken wat precies de vraag is. Beoordeeld wordt of een medewerker na scholing alle handelingen zelf kan uitvoeren. Wanneer in overleg met de ouders en school besloten wordt om leerkrachten en/ of onderwijsassistenten te autoriseren voor een bepaalde medische handeling moeten de ouders hun schriftelijke toestemming geven. Indien leerkrachten of onderwijsassistenten geen medische handelingen verrichten of willen verrichten dan wordt er vanuit de directie gekeken of er medewerkers zijn die dat naast hun reguliere taak wel kunnen of willen doen. Is dat laatste niet mogelijk en is het uitsluitend mogelijk met een personeelwissel de medische zorg te garanderen dan zal die keuzen in het belang van het kind voorgaan.

Reanimatie

Indien er om wat voor reden dan ook een leerling (of een personeelslid) door een hartstilstand wordt overvallen zal de leerling (indien hiervoor een medewerker aanwezig is die is opgeleid) worden gereanimeerd. Alleen bij een vooraf door ouders kenbaar gemaakte niet-reanimatieverklaring van een kind is dit niet het geval. Kinderen met zo'n verklaring dienen ten allen tijden bij al het personeel als zodanig bekend te zijn.

Medewerkers die reanimeren doen dat alleen indien zij hiervoor zijn geschoold en daarnaast de opfriscursussen reanimatie hebben gevolgd.

Toestemmingsformulier autorisatie medische handeling: bijlage 3.

Hoofdstuk 2 Wettelijke bepalingen

De wet beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel van de school. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor besturen van scholen, leerkrachten en onderwijsassistenten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

2.1 Bekwaamheid en aansprakelijkheid

Een leerkracht en/ of onderwijsassistent moet gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. *Bijlage 4*. Zodoende wordt een optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht/ onderwijsassistent en school gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de School zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leerkracht of onderwijsassistent in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden. Heeft een leerkracht en/of onderwijsassistent geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het bestuur van de school is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leerkracht en/of onderwijsassistent doet. Kan een bestuur van de school een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat het bestuur onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een leerkracht en/of onderwijsassistent die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht zou de medische handeling eveneens niet mogen uitvoeren . Een leerkracht en/of onderwijsassistent die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling).

Bijlage 1

Protocol: Verstrekken van Medicatie op Verzoek

Alleen bestemd voor eigen personeel en invalkrachten, stagiaires zijn niet gemachtigd om medicijnen te verstrekken

- Medicijnen mogen alleen aan de leerling gegeven worden na een schriftelijke verklaring van de ouders/ verzorgers. *Zie toestemmingsformulier verstrekken medicijnen op verzoek op trefpunt*
- Medicijnen mogen, wanneer de schriftelijke verklaring is afgegeven, alleen gegeven worden wanneer ze in de originele verpakking met etiket van de apotheker door ouders worden afgegeven of via het medicijnendoosje zijn meegegeven aan de leerling. (check medicatie op: juiste naam, geboortedatum, medicatienaam en dosering, verloopdatum=exp. date)
- Alle medicatie in de klas wordt opgeborgen in een afsluitbaar kastje (met slot). Opiaten of medicatie die onder opiaten vallen (oa. sterke pijnstillers als morfine, slaap- en kalmeringsmiddelen als valium en seresta, middelen voor adhd zoals ritalin (methylfenidaat), concerta etc. moeten altijd veilig opgeborgen worden (in het medicijnenkistje en in een afgesloten kastje.
- Zorg er voor dat je jezelf informeert via bijsluiter/ internet naar de werking en bijwerkingen van medicijn.
- Wanneer het medicijn is toegediend wordt dit geregistreerd op een medicatielijst, de lijst is te verkrijgen via het secretariaat (noteer: naam kind, medicatienaam, dosering , tijd)
- Medicatie die op en neer gaat, naar huis laten vervoeren in afsluitbaar medicijnboxje (eenmalig gratis te verkrijgen bij het secretariaat.
- Controleer de medicatie regelmatig op houdbaarheid en evalueer het medicijngebruik met ouders op vaste momenten (rapportagebespreking of andere ouderavond).

Bijlage 2: brief voor toestemming ouders medicijnverstrekking

Aan de ouders/verzorgers van
leerlingen van de Mikadoschool

Gennep,

Betreft: toestemming medicatie

Beste ouders/ verzorgers,

Mikadoschool heeft een medicatieprotocol dat te vinden is op de website van onze school en op te vragen is via het secretariaat. Dit protocol is opgesteld met het doel duidelijkheid te krijgen rond het toedienen van medicijnen op school en om fouten hierbij te voorkomen. In deze brief informeer ik u hierover.

Als uw kind medicijnen nodig heeft tijdens schooltijden is het belangrijk dat u dit goed doorgeeft. U als ouders/verzorgers bent verantwoordelijk voor het medicijngebruik van uw kind en u zorgt zelf dat de medicijnen die uw kind nodig heeft bij de betreffende groep of klas komen Dit in de originele verpakking en met etiket. Geef alleen medicatie aan uw kind zelf mee in een afgesloten medicijnbox.

In het protocol staat dat ouders/verzorgers altijd schriftelijk moeten aangeven welk medicijn en welke hoeveelheid hun kind moet krijgen op school.

Bij de start op onze school moet het medicijngebruik van uw kind gemeld worden op het meldingsformulier dat u als bijlage aantreft. Als de medicatie tussentijds verandert moet dit ook altijd schriftelijk worden doorgegeven. Als dit niet gebeurt dan mag onze medewerker geen (extra) medicijnen geven

Het kan ook gebeuren dat uw kind tijdens verblijf op school incidentele medicatie nodig heeft. Bijvoorbeeld een hoestdrankje, een paracetamol, sinaspril of zalf. Daarom vragen wij u hiervoor toestemming te geven voor het toedienen van incidentele medicatie.

Het geeft ons als school de mogelijkheid om zonder u van tevoren te bellen deze incidentele medicatie te geven of met uw kind de huisartsenpost te bezoeken. Natuurlijk wordt u hier naderhand over ingelicht door de leerkracht of onderwijsassistent van uw kind.

Bijgaand formulier dient voor of op de eerste school te worden ingeleverd bij de leerkracht of onderwijsassistent.

Heeft u nog vragen? Bel dan gerust naar school.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 3

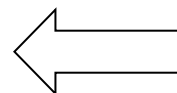
Toestemmingsformulier verstrekken Medicijnen op verzoek

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leerkracht of onderwijsassistent een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden.

Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan hier een kruisje plaatsen, de naam van uw kind bij de pijn en een handtekening op de achterzijde

Indien uw kind vaste medicijnen gebruikt en u wenst dat het personeel van school deze toedient wil u dan ook de rest van onderstaand toestemmingsformulier voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) invullen:

_____ (naam leerling)

geboortedatum: _____

adres: _____

postcode: _____ woonplaats: _____

zoon / dochter / pupil van: _____
(naam ouder(s) / verzorger(s))

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

_____
_____

Naam van het medicijn:

_____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

_____ uur _____ uur

_____ uur _____ uur

Dosering van het medicijn:

_____

Wijze van toediening:

_____

Wijze van bewaren:

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

Bijlage 4

Toestemmingsformulier tot het uitvoeren van medische handelingen

_____ (naam leerling)

geboortedatum: _____

adres: _____

postcode: _____ woonplaats: _____

zoon / dochter / pupil van: _____ (naam ouder(s) /
verzorger(s))

Beschrijving van de ziekte waarvoor de medische handeling op school bij het kind nodig is

_____
_____
_____

Omschrijving van uit te voeren medische handeling

_____
_____

De medische handeling moet uitgevoerd worden op de volgende tijden:

_____
_____

Manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen

Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja/nee

Instructie medisch handelen

Instructie van de medische handeling is gegeven op _____ (datum)

Door Naam: _____

Functie:

Van: _____
(instelling)

Aan Naam:

Functie: _____

Van : _____ (naam school)

Ondergetekende (ouder/verzorger) _____

Woonplaats _____

Datum _____

Handtekening _____

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school
toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

Medicatie aftekenlijst

Naam leerling	Klas	Telefoon
---------------	------	----------

Maand	Naam medicatie																			Startdatum				Stopdatum							
Datum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Tijd																															

Naam leerling	Klas	Telefoon
---------------	------	----------

Maand	Naam medicatie																			Startdatum				Stopdatum						
Datum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Tijd																														
